

De uitkomsten van de RMC analyse 2002

april 2003

SCO-Kohnstamm/Sardes

Loes van Tilborg

Wander van Es

Inhoudsopgave	Pagina
Inleiding	2
1. De formele beoordeling van de rapportages	3
1.1. Uitkomsten van de formele beoordelingen	
2. Het netwerk vrijwel volgroeid	4
2.1. Het aantal regio's dat in subregionaal verband werkt	
2.2. Het aantal gemeenten dat deelneemt aan de RMC functie	
2.3. Deelnemende instellingen	
2.4. Niet deelnemende instellingen	
2.5. Succesfactoren in de samenwerking	
2.6. Aandachtspunten voor een verdere verbetering van het netwerk	
3. Het aantal geregistreerde voortijdige schoolverlaters sterk gestegen	7
3.1. Het aantal voortijdige schoolverlaters	
3.2. Het aantal herplaatste voortijdige schoolverlaters	
3.3. Vergelijking van het aantal voortijdige schoolverlaters in 2000-2001 en 2001-2002	
3.4. Specifieke cijfers over de groep nieuwe voortijdige schoolverlaters	
3.5. Nadere gegevens over de herplaatsingen (totaal)	
3.6. Vergelijking van deze gegevens van de nieuwe voortijdige schoolverlaters met de uitkomsten van vorig jaar	
3.7. Streefcijfers voor het terugdringen van voortijdig schoolverlaten	
3.8. Geconstateerde factoren die bijdragen aan een succesvolle melding en registratie	
3.9. Nog aan te brengen verbeterpunten	
4. Inzet van middelen voor het terugdringen van voortijdig schoolverlaten: relatief minder geld per voortijdige schoolverlater beschikbaar	11
4.1. Inzet van eigen gemeentelijke middelen en van de rijksbijdrage RMC	
4.2. Besteding van RMC middelen aan preventieve activiteiten	
5. Mogelijkheden van trajecten voor voortijdige schoolverlaters	13
5.1. Wijze van trajectbegeleiding	
5.2. Succesfactoren en beperkingen in de verwijzing en herplaatsing	
5.3. Succesfactoren en beperkingen in de beschikbaarheid van trajecten	
5.4. Aandacht voor de prioritaire groep	
5.5. Activiteiten in het kader van ESF	
6. Samenvatting en aanbevelingen	16

Inleiding

In dit onderzoeksrapport wordt verslag gedaan van het voortijdig schoolverlaten in het schooljaar 2001-2002. De gegevens zijn gebaseerd op de regionale rapportages die door de 39 RMC regio's in Nederland op 1 december 2002 werden ingediend bij het Ministerie van OCenW.

De verbeterde registratie in de regio's van de voortijdige schoolverlaters brengt steeds duidelijker in beeld wat de ware omvang is van deze groep jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat.

In de rapportages werd voor het eerst, voor zover mogelijk, ook aangegeven, hoeveel voortijdige schoolverlaters uit de vorige rapportagejaren nog steeds geen startkwalificatie behaald hebben. De aantallen maken duidelijk dat, ondanks de gerealiseerde netwerken in de regio's en de huidige mogelijkheden die via wetgeving en het bekostigingskader beschikbaar zijn, een onverminderde en wellicht uitgebreidere inspanning van de diverse partijen in de komende jaren noodzakelijk zal zijn.

1. De formele beoordeling van de rapportages

In het afgelopen jaar is door de 39 RMC regio's op 1 december aan het Ministerie van OCenW verslag gedaan van hun werkzaamheden m.b.t. het terugdringen van het voortijdig schoolverlaten. De gerapporteerde werkzaamheden betreffen de periode 1-8-2001 tot 1-8-2002. De inleverdatum van 1 december wijkt af van de voorgaande jaren, toen de inleverdatum van 1 oktober werd gehanteerd. Deze verschuiving is mede tot stand gekomen op aandringen van de RMC regio's, die pas na 1 oktober over alle telgegevens van de scholen kunnen beschikken en dan het totale beeld van het aantal voortijdige schoolverlaters kunnen opstellen. Ook heeft het Ministerie een nieuw format voor de rapportage aan de RMC regio's verstrekt, waardoor meer informatie beschikbaar komt over de diverse groepen voortijdige schoolverlaters.

In de rapportage wordt van de volgende zaken verslag gedaan:

- . de gemeenten die deel uitmaken van de betreffende regio,
- . het aantal onderwijsinstellingen en organisaties dat participeert in het regionale RMC netwerk
- . ontbrekende instellingen in het netwerk en de redenen waarom instellingen/organisaties niet deelnemen aan het regionale netwerk of geen voortijdige schoolverlaters melden
- . de inzet van eigen gemeentelijke financiële, personele en materiële middelen
- . de inzet van de rijksbijdrage RMC functie
- . gegevens over het aantal voortijdige schoolverlaters en de gehanteerde streefdoelen
- . realisatie van de streefcijfers
- . succesfactoren en knelpunten in de voortgang van de RMC werkzaamheden
- . groepen vsv-ers die met prioriteit worden aangepakt en herplaatst
- . het gehanteerde trajectbeleidingsmodel

1.1. Uitkomsten van de formele beoordelingen

In de formele beoordeling wordt gekeken of alle door OCenW gevraagde informatie in de rapporten is terug te vinden, of dat met redenen is omkleed, waarom deze gegevens niet geleverd kunnen worden. In 37 regiorapportages ontbraken gegevens of was de informatie op onderdelen onduidelijk, zodat aanvullende informatie is opgevraagd.

Omdat het format van de gerapporteerde werkzaamheden sterk was uitgebreid en nu veel meer kwantitatieve gegevens van de voortijdige schoolverlaters zijn gevraagd dan in voorgaande jaren, is hieraan in de formele beoordeling extra aandacht geschonken. Bij het merendeel van de regio's is aanvullende informatie opgevraagd over hun kwantitatieve cijfers. Ook is in de formele beoordeling extra gekeken naar een goede weergave van het regionale netwerk. In een deel van de rapportages ontbrak hierover de complete informatie. Daarnaast is aan sommige regio's informatie opgevraagd over de inzet van de financiële middelen, aangezien niet alle bedragen correct waren weergegeven.

Op 24 februari 2003 was van alle regio's de gevraagde aanvullende informatie ontvangen, zodat daarna een beeld kon worden opgesteld van de huidige situatie in de aanpak van het voortijdig schoolverlaten. In de volgende hoofdstukken wordt hierop nader ingegaan.

2. Het netwerk vrijwel volgroeid

Zoals ook in eerdere rapportages is opgemerkt, is een goede aanpak van voortijdig schoolverlaten onmogelijk zonder een goed en sluitend regionaal netwerk van samenwerkende partijen. Samenwerking van gemeenten en tussen instellingen in een regio is een voornaam aspect van de bestrijding van het voortijdig schoolverlaten. Een belangrijke wettelijke taak is hierbij weggelegd voor de contactgemeente: deze gemeente ontvangt ten behoeve van de regionale aanpak van voortijdig schoolverlaten de rijksbijdrage van RMC middelen en vormt samen met de andere gemeenten in de regio het politiek-bestuurlijke platform waarin de beslissingen over de vormgeving van melding en registratie en over de aanpak van voortijdig schoolverlaten en de inzet van de RMC middelen worden gelegitimeerd. De samenwerking krijgt op verschillende wijzen gestalte: er wordt gewerkt met meer of minder gelede bestuursvormen (bijvoorbeeld: in het regionale portefeuillehoudersoverleg van de wethouders krijgt de eindverantwoordelijkheid van de RMC aanpak gestalte, daaronder werkt men met een of meer bestuursgroeperingen waarin de vertegenwoordiging van deelnemende regionale instellingen wordt vormgegeven); men werkt met jaarplannen; afspraken kunnen de vorm hebben van convenanten, protocollen, overeenkomsten etc. of worden in de jaarplannen gememoreerd.

In de uitvoering speelt de RMC coördinator een belangrijke rol. Hij/zij heeft in veel gevallen de verantwoordelijkheid voor de doorgeleiding van de meldingen van voortijdig schoolverlaten naar aanbieders van trajecten en ondersteunt het functioneren van het netwerk met registratie, informatie, onderzoek, werkprotocollen, regio-overzichten, het bijeenroepen van werkgroepen en het opstellen van de jaarlijkse RMC rapportage.

2.1. Het aantal regio's dat in subregionaal verband werkt

Bij de start van de RMC functie in 1994 werden 39 regionale meld- en coördinatiepunten gevormd, waarbinnen de aanpak van voortijdig schoolverlaten is georganiseerd. Vanwege de omvang van de RMC regio's is men in de afgelopen jaren in een aantal gevallen tot subregiovorming overgegaan. Op dit moment zijn in 21 regio's subregionale opsplitsingen aangebracht. Met elkaar betreft dit in totaal 63 subregio's. De overige 18 RMC regio's functioneren elk als één regio bij de aanpak van voortijdig schoolverlaten. In totaal wordt dus in 81 gebieden (sub)regionaal gewerkt aan de RMC functie.

2.2. Het aantal gemeenten dat deelneemt aan de RMC functie

Alle gemeenten in Nederland participeren in een (sub)regio in de RMC functie. De wettelijke status van de RMC functie en de structurele gelden werden vorig jaar genoemd als belangrijke elementen voor een beter en planmatiger werken ten behoeve van een succesvolle aanpak van voortijdig schoolverlaten.

2.3. Deelnemende instellingen

Belangrijke uitvoerende partijen bij het voorkomen en aanpakken van voortijdig schoolverlaten zijn: onderwijsinstellingen, instellingen op het terrein van welzijn en de jeugdzorg, justitie en instellingen voor werk en inkomen. Het primaat ligt bij de onderwijsinstellingen: zij hebben een belangrijke preventieve taak om risicojongeren binnen het onderwijs te houden en zij dienen te melden aan het RMC meldpunt of jongeren voortijdig schoolverlater zijn geworden. Ook kunnen onderwijsinstellingen over specifieke aanpakken beschikken die maken dat voortijdige schoolverlaters toch weer hun weg terug naar het onderwijs vinden. Samenwerking in de RMC regio tussen onderwijsinstellingen en andere instellingen op het terrein van jeugdzorg, arbeid en justitie kan er toe leiden dat een sluitend vangnet in de regio ontstaat voor de voortijdige schoolverlaters.

In het vorige verslagjaar werd reeds geconstateerd dat het netwerk behoorlijk volgroeid is. De vergelijking van het aantal instellingen dit jaar in het netwerk met dat van vorig jaar bevestigt dat beeld. Ook worden de verwachtingen bevestigd dat nog enige groei mogelijk was in het aantal deelnemende instellingen en partijen uit de sectoren van arbeid en inkomen. Dit blijkt zowel uit het toegenomen aantal instellingen die participeren in de RMC functie, als in de afname van het aantal niet-deelnemende instellingen uit deze sectoren.

Het aantal onderwijs-, hulpverlenings-, en arbeidsinstellingen dat deelneemt aan het regionale netwerk

	2000-2001	2001-2002
Onderwijs: v.o. en v.s.o	1032	1067
Onderwijs: BVE	142	161
Jeugdhulpverlening, jeugdzorg, welzijn	422	392
Justitie/politie	184	181
Arbeidsvoorziening: RBA	93	99
Arbeidsvoorziening: JWG, WIW, GSD	257	276
Arbeidsmarkt: werkgevers	182	256

Een onderdeel van de goede samenwerking met de onderwijsinstellingen bestaat uit het hebben van afspraken over melding, plaatsing, hulpaanbod, streefdoelen en verantwoording. Evenals vorig jaar is met 92% van de BVE instellingen afspraken gemaakt over het melden van de voortijdige schoolverlaters. Het aantal v(s)o scholen waarmee afspraken over het melden zijn gemaakt is gedaald naar 83%. Hiervoor zijn kennelijk andere afspraken in de plaats gekomen: met 228 instellingen binnen de overkoepelende samenwerkingsverbanden vo/svo zijn er nu ook afspraken over melden van voortijdige schoolverlaters.

het totaal aantal afspraken dat is gemaakt met de scholen vo/svo en BVE

Vo/svo	Melding	Plaatsing	Hulpaanbod	Streefdoelen	Verantwoording van de resultaten
2001-2002	889	803	782	553	639
2000-2001	1023	877	846	644	728

BVE	Melding	Plaatsing	Hulpaanbod	Streefdoelen	Verantwoording van de resultaten
2001-2002	148	132	121	82	101
2000-2001	131	121	113	78	97

2.4. Niet deelnemende instellingen

Het aantal niet deelnemende instellingen aan het regionale netwerk neemt steeds verder af.

Waren vorig jaar nog 218 partijen niet in het netwerk betrokken, nu zijn er dat 140. Het gaat nog om 12 v(s)o scholen (vorig jaar 25 vo/svo scholen) 2 BVE instellingen (vorig jaar 6 BVE instellingen) en 112 ondersteunende instellingen (vorig jaar 141 instellingen). De meeste hiervan (95 partijen) behoren tot de sector van arbeid en inkomen.

Oorzaken dat scholen niet deelnemen aan het netwerk zijn: de scholen participeren niet in het samenwerkingsverband vo-svo (maar maken wel bilaterale afspraken met de vestigingsgemeente), de school valt onder een ander RMC, er is tijdgebrek om meldingsafspraken te maken. Een school verstrekt principieel geen informatie over leerlingen.

Als CWI's of WIW/GSD instellingen nog niet deelnemen liggen belemmeringen in de eigen taakstellingen en streefdoelen die kunnen botsen met de RMC taakstellingen en doelen, personele capaciteitsproblemen of het ontbreken van afspraken met de RMC coördinatie. Een en ander betekent niet dat er helemaal geen contacten bestaan. De lijn naar arbeidsvoorziening kan ook lopen via het ROC, werk en scholing en jeugdzorg. Contacten met de GSD lopen ook via de grotere gemeenten en via de WIW. Diverse regio's werken met de CWI's aan een verdere afstemming/verbetering van de processen rondom de behandeling van de voortijdig schoolverlaters, of men is bezig een structurele inbedding te geven aan de individuele contacten.

Ontbrekende directe contacten met werkgeverspartijen hebben als redenen het ontbreken van een werkgeversorganisatie of er zijn nog geen contacten vanuit de RMC coördinatie met deze partij gelegd. Ook hier worden wel diverse initiatieven gemeld. Zo is in een regio het voortijdig schoolverlaten onderwerp van gesprek in een Regionaal Platform Arbeidsmarkt. Men probeert er op provinciaal niveau afspraken te maken met werkgevers- en werknemersorganisaties en de samenwerking met individuele bedrijven heeft betrekking op trajectbegeleiding van vsv-ers. Ook wordt uit het veld wel gemeld dat werkgeversorganisaties via kleine projecten en op ad hoc basis betrokken zijn bij de voortijdige schoolverlaters. In een regio wordt in het kader van de Lerende Regio inmiddels een structurele inbedding gegeven aan contacten met de arbeidsmarkt

2.5. Succesfactoren in de samenwerking

Om het voortijdig schoolverlaten zoveel mogelijk te voorkomen ontstaat steeds meer een goede en effectieve samenwerking tussen de RMC en het vo-svo samenwerkingsverband, die zorg kan dragen voor goede diagnostisering en een bepaald aanbod aan trajecten. Andere positieve ontwikkelingen die in de samenwerking worden genoemd, zijn: samenwerking tussen gemeente, gak, spd, scholen vso ten behoeve van bijvoorbeeld trajecten voor gehandicapten en de realisatie van een structurele samenwerking met sociale dienst, cwi, gesubsidieerde arbeid en onderwijsinstellingen.

Ook de provincie wordt vaker een actieve en gewaardeerde partij in de aanpak van voortijdig schoolverlaten. In dat geval participeert de provincie in het regionale beleidsnetwerk. Ook komen provinciale netwerken tot stand: genoemd wordt provinciaal overleg tussen RMC, ROC en leerplicht. Samenwerking wordt gezien als een belangrijk instrument dat ten goede komt aan de eenheid in beleid en uitvoering en herkenbaarheid naar het onderwijsveld. Tenslotte wordt ook de RMC wet en de stimuleringsregeling genoemd als een belangrijke factor die bijdraagt aan de regionale beleidsontwikkeling. Ook profiteert de RMC functie van de ketenbenadering in het lokale en regionale beleid.

Binnen deze succesfactoren worden ook allerlei concrete voorbeelden van geslaagde samenwerking genoemd. Voorbeelden zijn:

- . een pilot jongerenloket
- . een RMC balie in diverse CWI's, waar vsv-ers terecht kunnen voor informatie over opleidingen/werk of zich kunnen aanmelden bij de trajectbegeleiding
- . jongerenloket voor vsv-ers (richting leerwerkplek)
- . de inrichting van een centraal zorgloket
- . een goed functionerend wiv netwerk
- . een pilot aansluiting onderwijs-zorg-arbeid
- . aanwezigheid van een multidisciplinaire denktank
- . regionaal afstemmingsoverleg t.b.v. naleving leerplicht
- . participatie van de GGD in consultatieteams in de eerste fase
- . een geslaagde conferentie voor alle deelnemende netwerkparticipanten
- . de aanwezigheid van een RMC internetsite als belangrijk ondersteunend medium

2.6. Aandachtspunten voor een verdere verbetering van het netwerk

Uit de resterende knelpunten in het functioneren van het netwerk, blijkt hoe belangrijk het is om alle partijen op een goede en actieve wijze te betrekken in de regionale aanpak van het voortijdig schoolverlaten. Als belemmeringen ontstaan, noemt men daar de volgende oorzaken voor:

- . geen structuur, geen goede communicatie
- . geen goede afspraken met scholen
- . het ontbreken van jeugdzorg in consultatieteams in de tweede fase
- . veel beleidsterreinen worden lokaal uitgezet terwijl de RMC functie regionaal is
- . onvoldoende draagvlak voor een regionale samenwerking van leerplichtambtenaren

3. Het aantal geregistreerde voortijdige schoolverlaters sterk gestegen

3.1. Het aantal voortijdige schoolverlaters

In het schooljaar 2001-2002 zijn er 70.508 nieuwe voortijdige schoolverlaters geregistreerd. Het is niet zo eenvoudig gebleken om het exacte aantal te bepalen, omdat in het RMC format nergens expliciet is gevraagd naar het totaal aantal voortijdige schoolverlaters. De totaalaantallen die hier worden gepresenteerd, zijn dan ook afgeleid uit de tabellen inzake geslacht, leeftijd en etniciteit. Indien in deze tabellen er sprake van was, dat een regio een verschillende opgave van de aantallen voortijdige schoolverlaters deed, is gekozen voor het hoogste aantal. Hierbij moet worden aangetekend dat er boven het totaal aantal van 70.508 voortijdige schoolverlaters er nog een onzekerheid bestaat in Rotterdam over 771 voortijdige schoolverlaters, waarvan niet zeker is of deze jongeren in het bezit zijn van een startkwalificatie (in alle overige gegevens van de regio Rijnmond zijn deze 771 vsv-ers wel meegeteld en niet meer af te scheiden uit de aangeleverde gegevens). En in Amsterdam bestaat er hierboven nog onzekerheid over 20.066 schoolverlaters waarvan niet bekend is of deze met een startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten.

Uitgaande van de gegevens die in de categorie ‘geslacht’ werden aangeleverd, waren er daarnaast nog bij aanvang van het schooljaar 2001-2002 24.686 ‘oude’ voortijdige schoolverlaters in de registratie van de RMC’s aanwezig.

overzicht van de aantallen voortijdige schoolverlaters en de gerealiseerde herplaatsingen in schooljaar 2001-2002	volledig leerplichtige leerlingen	partieel leerplichtige leerlingen	niet leerplichtige leerlingen	onbekend	opgave totaal
aantal ingeschreven leerlingen op 1-10-2001	735.365	222.345	323.433		1.281.143
aantal ingeschreven leerlingen in vo	661.593	135.788	93.186		890.567
aantal ingeschreven leerlingen in BVE	73.772	86.557	230.247		390.576
aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters sinds 1-10-2001	7.551	8.591	49.931	4.435	70.508
<i>percentage vsv-ers (als % van het aantal ingeschreven leerlingen)</i>	1,0	3,9	15,4		5,5
<i>percentage vsv-ers (als % van het totaal aantal vsv-ers)</i>	10,7	12,2	70,8	6,3	
aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters waarvan bekend is dat ze afkomstig zijn uit v(s)o					18.498
aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters waarvan bekend is dat ze afkomstig zijn uit BVE					23.524
aantal herplaatste voortijdige schoolverlaters	2.908	3.628	9.101	4.505	20.142
aantal waarvan bekend is dat zij zijn herplaatst naar regulier onderwijs					9.128
aantal waarvan bekend is dat zij zijn geplaatst in een traject met als hoofddoel werk					4.615
aantal waarvan bekend is dat zij zijn geplaatst in opvang					899
aantal prioritaire voortijdige schoolverlaters	2.447	1.896	7.778		12.121
<i>percentage prioritaire voortijdige schoolverlaters (als % van het aantal voortijdige schoolverlaters)</i>	32,4	22,1	15,6		
aantal herplaatste prioritaire voortijdige schoolverlaters	1.572	1.217	3.142		5.931

3.2. Het aantal herplaatste voortijdige schoolverlaters

Het aantal herplaatste voortijdige schoolverlaters in schooljaar 2001-2002 bedraagt 20.142. Ook nu weer geldt dat in het RMC format nergens expliciet is gevraagd naar het totaal aantal herplaatsingen. De totaalaantallen zijn dan ook weer afgeleid uit de tabellen inzake geslacht, leeftijd en etniciteit.

Het aantal herplaatsingen is 10% minder dan in schooljaar 2000-2001, toen het aantal herplaatste voortijdige schoolverlaters 22.368 bedroeg. In de regiorapportages wordt o.a. genoemd dat er een ondercategorie risicoleerlingen zichtbaar wordt uit het basisonderwijs. Ook noemen diverse regio's het probleem dat de omvang van de beschikbare trajectbegeleiding en de aanwezige trajecten onvoldoende zijn om het gestegen aantal voortijdige schoolverlaters voldoende zorg ten begeleiding te kunnen bieden. Wachtlijsten bij jeugdzorg en knelpunten in de tussentijdse instroom in het onderwijs zijn haast klassieke knelpunten geworden, die elk jaar wel worden genoemd.

Het is niet bekend op welk deel van de oude groep voortijdige schoolverlaters door de RMC functie actief actie is ondernomen om te komen tot herplaatsing. Deze gegevens zijn door het Ministerie in de effectrapportage niet opgevraagd.

3.3. Vergelijking van het aantal voortijdige schoolverlaters in 2000-2001 en 2001-2002

Het aantal nieuw geregistreerde voortijdige schoolverlaters is in vergelijking met het vorige rapportagejaar fors toegenomen en bedraagt in schooljaar 2001-2002 70.508 jongeren. Dit is 5,5 % (vorig jaar 3,7%) van het aantal ingeschreven leerlingen in v(s)o en BVE. Het aantal herplaatste voortijdige schoolverlaters is 20.142, zijnde 29 % (vorig jaar was dit 48%).

Vergeleken met het vorige jaar is het aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters gestegen met een factor 1,5 (van 47.059 nieuwe voortijdige schoolverlaters in 2000-2001 naar 70.508 nieuwe voortijdige schoolverlaters in schooljaar 2001-2002).

In 27 (sub)regio's is er een stijging van het aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters. In 21 (sub)regio's is het aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters gedaald. De grootste relatieve stijgingen van het aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters zijn er in de vier grootstedelijke regio's: in de regio Utrecht is het aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters gestegen met een factor 3.9; in Amsterdam stad is het aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters gestegen met een factor 10.8; in de regio Haaglanden is het aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters gestegen met een factor 6.3 en in regio Rijnmond is het aantal voortijdige schoolverlaters gestegen met een factor 2.5. In absolute aantallen is het aantal voortijdige schoolverlaters in deze 4 regio's gestegen van 6.507 naar 29.035. Een belangrijke reden van deze stijging zijn de gepleegde inspanningen in drie van de vier grote steden om te komen tot een verbeterde registratie. Andere regio's noemen met name de betere afspraken over meldingen door de ROC's als gevolg van de nieuwe RMC wetgeving, evenals een betere registratiepraktijk.

3.4. Specifieke cijfers over de groep nieuwe voortijdige schoolverlaters

Van 69.255 voortijdige schoolverlaters is de etniciteit bekend. Hiervan zijn 22.177 voortijdige schoolverlaters van allochtone herkomst.

Van 45.688 voortijdige schoolverlaters is de opleiding bekend. Van hen zijn 18.498 uit het vo/svo afkomstig, 23.197 uit de BVE afkomstig, 1.662 uit de volwasseneneducatie, 2.331 uit overig onderwijs.

Van 14.154 voortijdige schoolverlaters is bekend dat ze een diploma vmbo (13.180) of assistent (974) hebben.

Van 62.754 voortijdige schoolverlaters is het geslacht bekend. Er zijn 33.333 jongens en 29.421 meisjes voortijdig schoolverlater

Van 66.073 voortijdige schoolverlaters is de leeftijd bekend. Er zijn 7.551 voortijdige schoolverlaters jonger dan 16 jaar, 8.591 voortijdige schoolverlaters hebben de leeftijd van 16 jaar en 49.931 voortijdige schoolverlaters zijn 17 jaar of ouder.

Van 24.714 meldingen van voortijdig schoolverlaten is bekend, wanneer ze bij de RMC zijn aangemeld. Voor 1 oktober van het schooljaar 2001-2002 waren hiervan 6.386 meldingen bij de RMC ontvangen. In juli werden er 3.365 meldingen bij de RMC ontvangen.

Van 20.984 meldingen is bekend of er sprake is van een herhaalde melding: in 20.093 gevallen betrof het een eerste melding.

Van 39.418 meldingen is bekend, wie de meldende instantie was. In 23.245 gevallen was de school de meldende instantie.

Van de 21.199 gevallen waarin de aard van de begeleiding is geregistreerd, is 4.086 maal geconstateerd dat de betreffende jongere niet plaatsbaar was. In 399 gevallen ontbrak het aan een BPV plek.

3.5. Nadere gegevens over de herplaatsingen (totaal)

Van 13.562 herplaatsingen is de etniciteit van de voortijdige schoolverlater bekend. Hiervan betrof het in 4.026 gevallen een jongere van allochtone herkomst.

Van 14.289 herplaatsingen is de opleiding van de voortijdige schoolverlater bekend. In 5.506 gevallen ging het om een herplaatsing van een jongere uit het vo/vso, in 6.018 gevallen betrof het herplaatsing van een jongere uit de BVE, in 539 gevallen ging het om een jongere uit de volwasseneneducatie en in 1.814 gevallen betrof het de herplaatsing van een jongere uit een overige onderwijsvorm.

Van 5.475 herplaatsingen is het diploma van de herplaatste jongere bekend. In 5.144 gevallen had de herplaatste jongere een vmbo diploma. In 331 gevallen was het een jongere met een assistentdiploma.

Van 16.248 herplaatsingen is het bekend of het om een jongen dan wel een meisje gaat. In 8.974 herplaatsingen betrof het een jongen.

Van 17.041 herplaatsingen is de leeftijd van de jongere bekend. Het betrof 2.908 herplaatsingen in de categorie jonger dan 16 jaar, het ging om 3.628 jongeren van 16 jaar en 9.101 herplaatsingen in de categorie 17-23 jaar.

Van 8.847 herplaatsingen is de duur van de herplaatsing bekend: 1.430 gevallen worden binnen één maand herplaatst en 3.774 gevallen worden binnen 2-3 maanden herplaatst. Alle overige gevallen vergen meer tijd.

Van 15.897 herplaatsingen is bekend wat de bestemming van de herplaatsing is: 1.964 maal wordt herplaatst naar het vo/vso; 4.724 maal is er een herplaatsing naar BVE, 516 maal vindt herplaatsing naar educatie plaats, 1.924 maal is de herplaatsing naar overig onderwijs. In 4.615 gevallen is de herplaatsing richting WIW of werk, in 899 gevallen gaat het om herplaatsing naar opvang en in 1.255 gevallen is er een herplaatsing naar een andere bestemming, dan de eerder genoemde.

In het schooljaar 2001-2002 zijn in totaal 8.205 jongeren uit de RMC uitgeschreven. Het gaat in 5.834 gevallen om uitschrijving wegens het bereiken van de leeftijd van 23 jaar.

3.6. Vergelijking van deze gegevens van de nieuwe voortijdige schoolverlaters met de uitkomsten van vorig jaar

Voortijdig schoolverlaten is nog steeds nauwelijks seksespecifiek. Er zijn iets meer jongens als meisjes voortijdig schoolverlater.

Het aandeel van de nieuwe voortijdige schoolverlaters van allochtone herkomst is gestegen van 24% naar 32%.

Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters is nog steeds het grootst in de niet leerplichtige leeftijd (17 jaar of ouder): het betreft nu 76% van de voortijdige schoolverlaters, wier leeftijd bekend is.

De vindplaats van het voortijdig schoolverlaten is dit jaar minder dan voorheen het onderwijs: 41% van de meldingen is nu afkomstig van andere partijen.

Het merendeel van de nieuwe voortijdige schoolverlaters in het v.o. is daaruit vertrokken met een diploma vmbo. Voor 57% van de voortijdige schoolverlaters van wie de herplaatsingsbestemming bekend is, is nu de route terug naar het onderwijs ingeslagen; het gaat dan vooral om een bol/bbl traject. In 29% van de gevallen vindt herplaatsing richting werk plaats. In het vorige jaar gingen meer jongeren terug naar onderwijs en minder naar werk.

3.7. Streefcijfers voor het terugdringen van voortijdig schoolverlaten

Het formuleren van streefcijfers blijft een hachelijke zaak, wat goed te zien is aan de vergelijking van de streefcijfers uit de vorige rapportage (waarin men streefde naar een afname van het aantal voortijdige schoolverlaters met 8%) en de huidige aantallen geregistreerde voortijdige schoolverlaters, die ten opzichte van vorig jaar gestegen zijn met 50%.

Van de regio's die zich toch waagden aan het formuleren van nieuwe streefcijfers komt naar voren dat zij verwachten in 2002-2003 het aantal voortijdige schoolverlaters te hebben doen afnemen met 15% en 43% van deze voortijdige schoolverlaters succesvol te herplaatsen. Zij verwachten dat het aantal voortijdige schoolverlaters in 2003-2004 verder zal dalen naar 69% en van deze voortijdige schoolverlaters er 58% met succes te kunnen herplaatsen.

Regio's die meer voortijdige schoolverlaters wisten te herplaatsen, schrijven hun succes toe aan bundeling van krachten met de samenwerkende partners, meer trajectbegeleiding, de beschikbaarheid van een loopbaanadviseur en een centrale RMC organisatie.

3.8. Geconstateerde factoren die bijdragen aan een succesvolle melding en registratie

Een succesvolle melding en registratie van voortijdig schoolverlaten heeft te maken met de wijze waarop melding en registratie is georganiseerd en met de controlemiddelen die de RMC regio's weten toe te passen om de correctheid en volledigheid van de cijfers zoveel mogelijk te garanderen.

Regio's verrichten veel inspanningen om een beter zicht op de cijfers te krijgen, zo blijkt uit de toegenomen aantallen geregistreerde voortijdige schoolverlaters. De volgende voorbeelden werden genoemd in de toepassing van belangrijke hulpmiddelen hierin:

de organisatie

- . aanwezigheid van een centraal intakepunt
- . oprichting van een bureau leerlingzaken
- . elke trajectbegeleider werkt met een mobiel digitaal registratiesysteem waarin het dossier van iedere vsv-er nauwkeurig wordt bijgehouden

- . heldere procedures en elke dag kunnen melden
- . een goed registratiesysteem
- de controle*
- . onderzoek naar startkwalificatie bij 16-17 jarigen
- . onderzoek naar ongeoorloofd schoolverzuim
- de samenwerking*
- . meldingen van CWI
- . leerplichtambtenaren gaan alle problematisch verzuim melden bij LINK (project van justitiële partners)
- het aanwezige wettelijke kader*
- . de wettelijke meldplicht voor de ROC's werpt zijn vruchten af

3.9 Nog aan te brengen verbeterpunten

Omdat melding en registratie een belangrijk vertrekpunt is voor een goede aanpak van het voortijdig schoolverlaten, zijn veel RMC coördinatoren bezig om hun werkwijzen in de registratie verder te optimaliseren om zo een goed beeld van het voortijdig schoolverlaten te kunnen produceren.

Daarbij maken andere partijen het de RMC coördinatie niet altijd gemakkelijk, zo blijkt uit de 'klachten' die door hen worden genoemd.

Genoemd worden:

inzake de snelheid en volledigheid van melden

- . niet op tijd melden door scholen
- . meldingsprocedures binnen de scholen zijn vaak te lang
- . scholen melden slecht als er teveel meldpunten zijn in een regio (beter één meldpunt)
- . het ontbreken van een meld- en registratieoverleg met scholen en lpa's

inzake de personele en technische aspecten van de registratie

- . onvoldoende lpa formatie
- . leerplichtregistratie niet overal op orde
- . grote vertragingen in de realisatie van een regionaal automatiseringssysteem
- . belemmeringen door de toepassing van de wet op de privacy
- . koppelingsproblemen van het leerplichtsysteem met GBA
- . de aanwezigheid bij gemeenten van registraties in een wisselend systeem en van wisselende kwaliteit
- . geen digitale koppeling mogelijk tussen de RMC registratie en de schoolregistratie
- . de implementatie van een nieuw registratiesysteem vergt meer tijd dan gedacht
- . geen technische infrastructuur voor een centraal registratiesysteem
- . niet mogelijk om in Centric gegevens digitaal in te voeren

in de externe omstandigheden

- . de uitvoeringsregeling RMC was er pas in juli 2002
- . een aantal gemeenten kan vsv gegevens niet leveren omdat men niet voorbereid was op de veelheid van vragen
- . het ministerie stelt elk jaar andere vragen
- . gegevens in de effectrapportage zijn niet altijd relevant voor de lokale politiek, waardoor onevenredig veel inspanning nodig is om deze cijfers op te leveren
- . scholen houden zich niet aan de RMC wet inzake de op te leveren gegevens aan de gemeenten
- . het Ministerie vraagt gegevens die scholen niet bijhouden
- . de vraagstellingen in de effectrapportage zijn niet altijd even helder
- . landelijke richtlijnen voor registratie zijn wenselijk
- . doordat de RMC wet pas gedurende het schooljaar is ingevoerd heeft dit nog niet overal een directe verbetering in de gegevensverstrekking van 18-23 jarigen opgeleverd

In totaal konden 48 gemeenten geen gegevens leveren van het aantal volledig leerplichtige voortijdige schoolverlaters en 45 gemeenten hadden geen inzicht in het aantal partieel leerplichtige voortijdige schoolverlaters.

4. Inzet van middelen voor het terugdringen van voortijdig schoolverlaten: relatief minder geld per voortijdige schoolverlater beschikbaar

4.1. Inzet van eigen gemeentelijke middelen en van de rijksbijdrage RMC

Vanuit verschillende geldstromen worden financiële middelen ingezet voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Volgens de opgave in de RMC rapportages gaat het om de volgende bedragen

	in 2001-2002	in 2000-2001
geplande financiële inzet	€23.376.662	€25.938.052
geplande personele inzet	5.618.050	4.309.484
geplande materiële inzet	988.599	1.008.222
totaal gepland	29.983.311	
ingezette middelen die afkomstig zijn uit GOA	8.665.967	6.203.311
ingezette middelen die afkomstig zijn uit GSB, specifiek voor voortijdig schoolverlaten	10.361.203	9.339.797
ingezette middelen afkomstig uit overige GSB middelen	2.569.837	4.340.218
ingezette gemeentelijke middelen	8.622.851	7.841.618
totaal ingezet	29.998.822	
beschikbare middelen in de RMC's uit de rijksbijdrage RMC functie	10.138.461	9.282.360

Uit de onderstaande tabel kan worden afgelezen waarvoor – voor zover bekend - de middelen worden ingezet. Zoals elk jaar zijn de belangrijkste bestedingen gelegen in het bekostigen van trajecten en trajectbegeleiding voor de voortijdige schoolverlaters. Dat geldt zowel voor de inzet van de RMC bijdrage als voor de inzet van de andere middelen die de gemeenten ontvangen in het kader van GSB, GOA en ander lokaal beleid. Gerekend naar het aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters in het schooljaar 2001-2002 is per voortijdige schoolverlater voor trajecten en trajectbegeleiding tenminste €244 beschikbaar.

	inzet van eigen middelen voor zover bekend	inzet van de RMC rijksbijdrage
coördinatie	€1.044.588	€1.866.097
administratie	922.505	824.805
trajectbegeleiding	4.886.421	2.888.449
registratie	1.072.761	871.136
netwerk	1.022.493	440.295
trajecten/projecten	7.503.303	1.900.770
overige posten	746.766	625.212
reservering	19.793	721.697

4.2. Besteding van RMC middelen aan preventieve activiteiten

In 26 (sub)regio's wordt melding gemaakt dat een deel van de middelen wordt ingezet voor preventie van het voortijdig schoolverlaten.

Voor zover financiële middelen bekend zijn, gaat het om een bedrag van tenminste €242.150. Onderwerpen die worden genoemd liggen in de sfeer van organisatie, begeleiding of projecten.

<i>organisatie</i>	<i>begeleiding</i>	<i>projecten</i>
Coördinatie	Zorgadviesteam primair onderwijs	Bibliotheekproject
Regionalisering van de leerplicht	Zorg- en adviesteams v.o.	Faalangstraining
Centraal intake punt	Overstap en kort screeningsonderzoek	Schakelklas
Diagnostiek	Preventieve trajectbegeleiding	Time out voorziening
Diensten ROC	J-teams	Project zmk onderwijs
	Schoolcounseling vo	Marokkaans jongerenproject
	Inzet schoolmaatschappelijk werk	WEB
	Netwerk jeugdhulpverlening	Centrale opvang vsv-ers
	Trajectbegeleiding niet leerplichtigen	arbeidstrainingcentrum
	Casemanager	Metro (partieel leerplichtigen)
	CWI trajectbegeleider	Project overgang vmbo-ROC
		Toeleidingstraject (terugleiding vso-ers van 15-20 jaar)
		Trainingstraject toegankelijkheid voor

	loopbaanbegeleiding	jongeren met laag gedragsniveau Basta
--	---------------------	--

5. Mogelijkheden van trajecten voor voortijdige schoolverlaters

5.1. Wijze van trajectbegeleiding

Een van de belangrijke opdrachten van de RMC functie is het terugleiden van de voortijdige schoolverlaters naar een startkwalificatie. Elke regio hanteert een trajectbegeleidingsmodel, waarin specifieke trajectbegeleiding aan de voortijdige schoolverlater wordt geboden. Algemene en overeenkomende kenmerken van vrijwel alle modellen zijn dat er gewerkt wordt met een intakeprocedure waarin het probleem van de voortijdige schoolverlater wordt geanalyseerd en mogelijke oplossingen in de richting van een startkwalificatie of een traject naar werk worden bekeken. In overleg met de jongere wordt een definitieve oplossing bepaald en wordt de jongere in een traject geplaatst. In het traject is er altijd sprake van een vorm van begeleiding van de jongere, waarin zicht wordt gehouden op de voortgang en het bereiken van het resultaat. Voorbeelden hiervan zijn:

- . de aanpak vindt plaats per gemeente;
- . modellen waarin geen sprake is van één loket. De leerplichtambtenaren van de woongemeenten zijn de poortwachters en houden het overzicht over de totale groep tot 23 jaar;
- . modellen waarin meerdere partijen (leerplichtambtenaren en andere partijen voor de partieel leerplichtig en bovenleerplichtige uitvallers) de rol vervullen van poortwachters en trajectbewakers;
- . modellen waarin een RMC adviesteam de spin in het web is;
- . er is sprake van één centrale regionale regie via een regionaal bureau leerlingzaken.

5.2. Succesfactoren en beperkingen in de verwijzing en herplaatsing

In de regionale rapportages noemt men diverse voorwaarden die ertoe hebben bijgedragen dat een succesvolle verwijzingspraktijk is ontstaan. Belangrijke genoemde punten zijn:

- . de aanwezigheid van zorgadviesteams in het voortgezet onderwijs en op het ROC
- . beschikbare en betrokken leerplichtambtenaren
- . de aanwezigheid van commissies voor toetsing en doorverwijzing
- . een goede screening en doorverwijzing van zorgleerlingen door het samenwerkingsverband
- . een volledig model van het vangnet
- . de aanwezigheid van een bovenschools zorgloket
- . de preventieve keuzebegeleiding van leerlingen uit het vo naar het roc
- . aanwezigheid van beschikbare deskundigheid (testprogramma's, psycholoog, computerberoepskeuzeprogramma's)

Als belemmeringen worden geconstateerd, liggen deze op het vlak van:

- . de onduidelijkheid over de vraag hoever de eigen zorg van de scholen moet gaan
- . de nieuwe inrichting van het vmbo waar het aantal uitvallers toeneemt
- . de verschillen en mate van intensiteit in zorgsystemen op het vmbo zorg en het ROC
- . onvoldoende inhoudelijke afstemming tussen voortgezet onderwijs en ROC
- . de te late kennisgeving van uitschrijving uit het onderwijs met als gevolg
- . ongemotiveerde voortijdige schoolverlaters, omdat zij al te lang van school zijn
- . het ontbreken van structurele verwijsteams
- . onvoldoende personele capaciteit om de gegroeide problematiek van het voortijdig schoolverlaten aan te pakken
- . onvoldoende ondersteuning voor leerlingen bij het sluiten van een praktijkovereenkomst. Leerlingen worden te snel uitgeschreven

5.3. Succesfactoren en beperkingen in de beschikbaarheid van trajecten

In de regionale rapportages worden diverse succesvolle ontwikkelingen gemeld, waardoor meer trajecten in de regio beschikbaar kunnen komen die kunnen worden ingezet voor de voortijdige schoolverlaters. Belangrijke betrokken partijen hierbij zijn de instellingen voor arbeid en inkomen.

Genoemde positieve ontwikkelingen zijn:

- . een multidisciplinair consultatieteam voor 16-23 jarige vsv-ers (ROC, WIW, Jeugdzorg)
- . de start van een wiw jongerentraject
- . partieel leerplichtige vsv-ers worden verplicht om een cursus naast het werk te volgen
- . de ontwikkeling van een LeerWerkCentrum aan het ROC voor jongeren die (nog) niet in staat zijn een reguliere opleiding te volgen of aan een arbeidsproces deel te nemen
- . invoering/uitbreiding van de jeugdreclassering, dankzij regelgeving en financiering van de overheid

Als resterende knelpunten worden genoemd:

- . onvoldoende instrumenten voor loopbaanbegeleiding die aangepast zijn aan de specifieke groep vsv-ers
- . toelatingsonderzoeken en wachtlijsten in het svo

- . wachtlijsten bij REC (cluster 4)
- . wachtlijsten bij jeugdzorg zijn opgeschoven van de voordeur (intake) naar het aanbod
- . onvoldoende afstemming tussen onderwijs en jeugdhulpverlening voor jongeren met complexe problemen
- . geen residentiële voorzieningen voor probleemjongeren van de zwaarste categorie
- . tussentijdse instroom in de ROC niet altijd mogelijk
- . er is geen ESF project meer binnen de gemeente
- . het ontbreken van leerwerkplaatsen voor het aanleren van werkhouding
- . de voorzieningenstructuur zou meer vraaggericht moeten worden ingericht

5.4. Aandacht voor de prioritaire groep

In 36 (sub)regio's wordt er extra aandacht geschonken aan de prioritaire groep. Hiermee worden de extra kwetsbare voortijdige schoolverlaters bedoeld, c.q. zij die zonder enig diploma het onderwijs verlaten. De aandacht voor de prioritaire groep komt op verschillende niveaus tot uitdrukking. Ook hier weer kan een onderverdeling worden gemaakt naar organisatie, specifieke begeleiding en specifieke projecten.

Organisatie

- . vroegtijdige signalering door deelname van leerplichtambtenaren aan zorgbreedtecommissies in het v.o.
- . integratie binnen zorgstructuur vo/svo
- . inzet van de leerplichtambtenaar en het vangnet van de school
- . (dreigende) uitvallers worden gemeld aan RMC consultatieteam i.v.m. plaatsing in wiv jongerenproject
- . moeilijk plaatsbare jongeren met gedragsproblemen worden besproken in de RMC verwijzingscommissie
- . tijdige bespreking van risicoleerlingen in schoolconsultatieteams, extra (preventieve) hulp (sociale vaardigheidstraining, vervangende leerplicht), directe benadering van de jongere na melding
- . preventie (door bezoek aan scholen en informeren) en toezicht op schoolverzuim
- . wekelijkse controle van het leerplichtsysteem en aanschaf van nieuw leerlingregistratiesysteem voor 4-23 jaar
- . aandacht voor aansluitingsproblematiek vmbo-mbo
- . warme overdracht van vo naar ROC
- . uitbreiding en voortzetting van werkafspraken met instellingen in het netwerk
- . actieve betrokkenheid bij totstandkoming van leerwerktrajecten
- . goede voorlichting aan onderwijsinstellingen
- . snelle benadering van vsv-ers
- . speciale aandacht via actieve registratie en benadering
- . speciale acties om deze groep helder in de registratie terug te vinden (4-vmbo acties, elektronische uitwisseling opleidingsniveaus)
- . snelle interventie en plaatsing met voorrang in trajectbegeleiding
- . deelnemers aan leerwerktrajecten worden apart geregistreerd ivm evaluatie/volg-mogelijkheid

Begeleiding

- . aan alle scholen voor vmbo is gevraagd de gediplomeerden te melden. De RMC benadert al deze cursisten om te achterhalen of ze een vervolgopleiding gestart zijn
- . met alle risicjongeren (zonder diploma vo, meervoudige problematiek, bestemming onbekend) wordt contact opgenomen t.b.v. een traject richting onderwijs of arbeidsmarkt
- . vanaf 2003 worden de prioritaire bij de monitoring ieder jaar opnieuw benaderd met een aanbod voor hulp bij het zoeken naar een opleiding
- . risicjongeren die mogelijk kandidaat zijn voor wiv worden opgepikt voor het verlaten van het vmbo
- . trajectbegeleiding 16-17 jarigen
- . loopbaanbegeleiding 18-23 jarigen

Projecten

- . opvangproject De Projectklas
- . uitvallers worden in time-out of leerwerkproject Support geplaatst
- . snelle en adequate aanpak via leerplicht en aansluiting met beleid sociale zaken (o.a. wiv)
- . een regionaal project School en Hulp dat aansluit op het leerlingzorgbeleid van de scholen
- . onderwijsopvangvoorzieningen voor vsv-ers (twee voor vsv-ers uit lwoo en een voor vsv-ers uit vmbo-t/havo/vwo)
- . project Binnenboord van ROC Midden Brabant

5.5. Activiteiten in het kader van ESF

In de rapportages is tenslotte ook gevraagd naar speciale activiteiten die worden ondernomen voor voortijdig schoolverlaters in het kader van ESF.

Zestien (sub)regio's melden dat zij aan deze groep apart aandacht besteden met de volgende organisatie-
begeleidings- en projectactiviteiten:

Organisatie-activiteiten

- . afspraken met ROC's over melding en doorgeleiding
- . tijdig bespreken van risicoleerlingen in BVE-schoolconsultatieteams
- . intake diagnose en assessment voor jongeren met een verkeerde schoolkeuze
- . Centraal Intake Punt
- . inschakeling van het servicebureau van de ROC voor herplaatsing
- . samenwerking tussen bureau studentendienstverlening en RMC
- . inzet van trajectbegeleiding en cursistenservice door het ROC

Begeleiding

- . inzet en uitbreiding van trajectbegeleiding en het toepassen van een breed scala van herplaatsingsmogelijkheden
- . inzet van leerplichtambtenaar, leerlingbegeleiding en begeleidingscommissie ROC
- . begeleiding door leerplichtconsulenten en extra aandacht voor leerplichtige vsv-ers
- . snelle en adequate aanpak en intensieve begeleiding, individuele begeleiding en (re)socialisatietrajecten
- . intensieve en persoonlijke begeleiding
- . deze vsv-ers krijgen voorrang bij trajectbegeleiding

Projecten

- . project Tienermoeders
- . inkoop van maatwerktrajecten

6. Samenvatting

Alle gemeenten in Nederland participeren in een van de RMC regio's. Reeds vorig jaar werd al gemeld dat de ophoging van de financiële middelen en de wettelijke status van de RMC functie gezien wordt als een belangrijk element voor een succesvolle aanpak.

Het regionale netwerk van uitvoerende onderwijsinstellingen is vrijwel sluitend: 12 v(s)o scholen (vorig jaar 25 vo/svo scholen) 2 BVE instellingen (vorig jaar 6 BVE instellingen) en 112 ondersteunende instellingen (vorig jaar 141 instellingen) participeren nog niet in een regionaal RMC netwerk. Van de niet deelnemende ondersteunende instellingen behoren de meeste tot de sector van arbeid en inkomen.

Om het voortijdig schoolverlaten zoveel mogelijk te voorkomen ontstaat steeds meer een goede en effectieve samenwerking tussen de RMC en het vo-svo samenwerkingsverband, die zorg kan dragen voor goede diagnostisering en een bepaald aanbod aan trajecten. Andere positieve ontwikkelingen die in de samenwerking worden genoemd, zijn: samenwerking tussen gemeente, GAK, SPD, scholen vso ten behoeve van bijvoorbeeld trajecten voor gehandicapten en de realisatie van een structurele samenwerking met sociale dienst, CWI, gesubsidieerde arbeid en onderwijsinstellingen.

Ook de provincie wordt vaker een actieve en gewaardeerde partij in de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Tenslotte wordt ook de RMC wet en de stimuleringsregeling genoemd als een belangrijke factor die bijdraagt aan de regionale beleidsontwikkeling. Ook profiteert de RMC functie van de ketenbenadering in het lokale en regionale beleid.

De geplande inzet van de eigen financiële middelen bedraagt in rapportagejaar 2001-2002 in totaal €29.998.882. De ingezette RMC rijksbijdrage bedraagt €10.138.461. De meerderheid van de eigen gemeentelijke middelen is besteed aan trajectbegeleiding en trajecten/projecten. De belangrijkste uitgavenposten uit de RMC rijksbijdrage zijn eveneens de trajectbegeleiding en de trajecten, met daarnaast een belangrijke uitgavenpost voor de uitvoering van de coördinatie van het voortijdig schoolverlaten. Voor zover bekend is tenminste 2% van de RMC middelen besteed aan preventieve activiteiten voor leerlingen die dreigen uit te vallen en aan opvang van de herplaatste voortijdige schoolverlaters in het onderwijs.

Vergeleken met het vorige jaar is het aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters gestegen met een factor 1,5 van 47.059 nieuwe voortijdige schoolverlaters in 2000-2001 naar 70.508 nieuwe voortijdige schoolverlaters in schooljaar 2001-2002. Een belangrijke reden van deze stijging zijn de gepleegde inspanningen in drie van de vier grote steden om te komen tot een verbeterde registratie. Andere regio's noemen met name de betere afspraken over meldingen door de ROC's als gevolg van de nieuwe RMC wetgeving, evenals een betere registratiepraktijk. Uitgaande van de gegevens die in de categorie 'geslacht' werden aangeleverd, waren er daarnaast nog bij aanvang van het schooljaar 2001-2002 24.686 'oude' voortijdige schoolverlaters in de registratie van de RMC regio's aanwezig.

Regio's die meer voortijdige schoolverlaters wisten te herplaatsen, schrijven hun succes toe aan bundeling van krachten met de samenwerkende partners, meer trajectbegeleiding, de beschikbaarheid van een loopbaanadviseur en een centrale RMC organisatie.